

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonės dėl pasiūlymo, kuriuo iš dalies keičiamos Direktyvos 2017/1132 nuostatos dėl skaitmeninių priemonių ir procesų, naudojamų taikant bendrovių teisės aktus, santrauka

(Visą šios nuomonės tekstą anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis galima rasti EDAPP interneto svetainėje www.edps.europa.eu)

(2018/C 324/06)

Nuomonė yra pateikta kaip atsakas į Europos Komisijos kreipimąsi, taip pat specialiu Europos Parlamento prašymu.

Direktyvos pasiūlymu, kuriuo iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos dėl skaitmeninių priemonių ir procesų, naudojamų taikant bendrovių teisės aktus, siekiama papildyti esamą ES reguliavimo sistemą atkreipiant dėmesį į bendrovių įregistravimo, informacijos apie bendroves ir filialus pateikimo ir paskelbimo internetu taisyklių stygių arba jų skirtingumą valstybėse narėse. Dar daugiau, juo siekiama užtikrinti, kad valstybės narės įgalintų bendroves gauti naudos iš elektroninės atpažinties ir suteikti galimybę papildomiems duomenų mainams tarp nacionalinių verslo registrų apie direktorių nušalinimą. Juo taip pat užtikrinama nemokama prieiga prie dokumentų sąrašo ir informacijos visose valstybėse narėse ir nustatomas vienkartinio duomenų pateikimo principas bendrovių teisės srityje, kad bendrovės neprivalėtų pateikti tų pačių duomenų du kartus skirtingoms institucijoms. Pagaliau juo suteikiama galimybė Komisijai kurti papildomus prieigos punktus ES institucijoms prie Europos pagrindinės platformos.

EDAPP sveikina Pasiūlymą ir pritaria Komisijos požiūriui, kad skaitmeninių priemonių naudojimas gali suteikti lygesnes galimybes bendrovėms, tuo pačiu nepamirštant poreikio atsižvelgti į faktą, kad pagerėjusi prieiga prie asmens duomenų turi būti lydimą efektyvių priemonių užkirsti kelią neteisėtam ar nesąžiningam šių duomenų tvarkymui. Štai kodėl Nuomonė sutelkiama į specialias rekomendacijas, turinčias du tikslus: užtikrinti teisinį tikrumą ir sustiprinti suvokimą apie pavojus, kylančius iš asmens duomenų, kurie taps plačiai pasiekiami internetu skaitmenine forma įvairiomis kalbomis per lengvai prieinamą Europos platformą/prieigos tašką, prieinamumo.

EDAPP rekomenduoja pasinaudoti galimybe peržiūrėti Verslo registrų sąveikos sistemos nuostatas ir nuodugnai apsvaistyti rekomendacijas, pateiktas jo Nuomonėje dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos pasiūlymo, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvų 89/666/EEB, 2005/56/EB ir 2009/101/EB nuostatos dėl centrinių, komercinių ir bendrovių registrų sąveikos. Jis taip pat rekomenduoja atsižvelgti į specialias rekomendacijas, pateiktas Nuomonėje dėl Reglamento pasiūlymo dėl bendrųjų skaitmeninių vartų sukūrimo ir vienkartinio duomenų pateikimo principo, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą asmens duomenų tvarkymo metu.

Toliau EDAPP pataria pridėti nuorodą į naująjį Reglamentą, kuris greitai pakeis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001⁽¹⁾. Jis taip pat rekomenduoja užtikrinti, kad Pasiūlymu būtų apibrėžta duomenų srautų ir administracinio bendradarbiavimo elektroniniame tinkle reguliavimo sistema, kad būtų užtikrinta, jog duomenys tvarkomi remiantis patikimu teisiniu pagrindu ir kad imtasi tinkamų duomenų apsaugos priemonių, ypač, kai duomenys susiję su direktorių nušalinimu.

Galiausiai, EDAPP rekomenduoja pridėti nuorodą į Komisijos sprendimą 2014/333/ES⁽²⁾, kuriuo nustatytos Komisijos užduotys ir pareigos tvarkant duomenis Europos e. teisingumo portale. Jis taip pat kviečia paaiškinti atitinkamą kiekvienos iš šalių, įtrauktų į duomenų tvarkymą, užduočių ir pareigų paskirstymą duomenų valdymo ir bendrojo duomenų valdymo kontekste.

⁽¹⁾ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmens apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

⁽²⁾ 2014 m. birželio 5 d. Komisijos sprendimas 2014/333/ES dėl asmens duomenų apsaugos Europos e. teisingumo portale (OL L 167, 2014 6 6, p. 57).

1. ĮVADAS IR PAGRINDINĖ INFORMACIJA

- 2018 m. balandžio 25 d. Europos Komisija (toliau – *Komisija*) priėmė Europos Parlamento (toliau – *Parlamentas*) ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos dėl skaitmeninių priemonių ir procesų, naudojamų taikant bendrovių teisės aktus, pasiūlymą ⁽¹⁾ (toliau – *pasiūlymas*), kartu su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos dėl vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo, jungimo ir skaidymo, pasiūlymu ⁽²⁾. Kadangi pastarasis pateikia vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių pertvarkymo, jungimo ir skaidymo suderintas taisykles, tai Nuomonė sutelkta į Pasiūlymą.
- Ši nuomonė yra atsakymas į Komisijos kreipimąsi ir atskirą vėlesnį Europos Parlamento prašymą Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui (EDAPP), kaip nepriklausomam priežiūros specialistui, pateikti nuomonę apie pasiūlymą. EDAPP dėkoja už prašymą konsultuoti, kaip reikalaujama pagal (EB) Nr. Reglamento 45/2001 28 straipsnio 2 dalį, ir už tai, kad nuoroda į Nuomonę įtraukta į Pasiūlymo preambulę.

1.1. Pasiūlymo tikslai

- Pasiūlymas pagrįstas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 50 straipsnio 1 dalimi ir 50 straipsnio 2 dalies b, c, f ir g punktais. Juo siekiama:

- papildyti esamą ES reguliavimo sistemą ir atkreipti dėmesį į bendrovių įregistravimo internetu, registruotos informacijos apie bendroves ir filialus pateikimo ir paskelbimo elektronine forma taisyklių stygių arba jų skirtingumą valstybėse narėse, kadangi, Komisijos požiūriu, tai sukuria nepagrįstų sąnaudų verslininkams ir jiems užkraunama nepagrįsta našta ⁽³⁾,
- užtikrinti, kad valstybės narės įgalins bendroves gauti naudos iš elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų, kaip numatyta eIDAS reglamente ⁽⁴⁾,
- sudaryti galimybę papildomai keistis duomenimis tarp nacionalinių verslo registrų apie direktorių nušalinimą,
- išplėsti prieigą prie atskleistų dokumentų ir duomenų apie bendroves, išskyrus akcines bendroves, uždariusias akcines bendroves, nurodytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1132 II priede ⁽⁵⁾,
- užtikrinti nemokamą prieigą prie dokumentų ir duomenų sąrašo visose valstybėse narėse,
- nustatyti vienkartinio duomenų pateikimo principą bendrovių teisės srityje, kad bendrovės neprivalėtų pateikti tų pačių duomenų du kartus skirtingoms institucijoms,
- suteikti galimybę Komisijai kurti papildomą priegios prie Europos pagrindinės platformospunktą ES institucijoms.

1.2. Pasiūlymo kontekstas

- Direktyva (ES) 2017/1132, kurią siekiama iš dalies pakeisti Pasiūlymu, buvo kodifikuota keletas bendrovių teisės srities direktyvų ⁽⁶⁾, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/17/ES ⁽⁷⁾. Direktyva 2012/17/ES buvo sukurta Verslo registrų sąveikos sistema (BRIS), kurios nuostatos buvo toliau išplėtos Komisijos įgyvendinimo

⁽¹⁾ COM(2018) 239 final, 2018/0113 (COD).

⁽²⁾ COM(2018) 141 final, 2018/0114 (COD).

⁽³⁾ Pasiūlymo aiškinamasis memorandumas, p. 4 ir 5.

⁽⁴⁾ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73). Šiuo Reglamentu nustatomi elektroninės atpažinties priemonių tarpvalstybinio tapatumo nustatymo tikslais, kai norima valstybėje narėje pasinaudoti viešojo sektoriaus įstaigos teikiama internetine paslauga, bendrieji standartai. Žr. EDAPP nuomonę 2013/C 28/04 dėl Komisijos ir Tarybos reglamento dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje (Elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų reglamento) https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/12-09-27_electronic_trust_services_en_0.pdf ir jos santrauką (OL C 28, 2013 1 30, p. 6).

⁽⁵⁾ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017 6 30, p. 46).

⁽⁶⁾ Ja panaikinamos Tarybos direktyvos 82/891/EEB ir 89/666/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/56/EB, 2009/101/EB, 2011/35/ES ir 2012/30/ES.

⁽⁷⁾ 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/17/ES, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/666/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2005/56/EB ir 2009/101/EB nuostatos dėl centrinių, komercinių ir bendrovių registrų sąveikos (OL L 156, 2012 6 16, p. 1).

reglamente (ES) 2015/884⁽¹⁾. BRIS sistema pradėjo veikti 2017 m. birželio 8 d. Remiantis Komisijos interneto svetaine, sistemoje dalyvauja 31 šalis (ES valstybės narės ir Europos ekonominės erdvės šalys). BRIS sistema sujungia nacionalinius verslo registrus į „Europos pagrindinę platformą“ ir suteikia vieną prieigos punktą per Europos e. teisingumo portalą, per kurį piliečiai, verslininkai ir viešojo sektoriaus įstaigos gali ieškoti informacijos apie bendroves ir jų filialus, atidarytus valstybėse narėse. Europos infrastruktūros tinklų priemonė (CEF) „eDelivery“ (vienas iš Europos Komisijos Europos infrastruktūros tinklų priemonės struktūrinių blokų)⁽²⁾ leidžia valstybių narių verslo registrų sistemoms saugiai keistis pranešimais per CEF „eDelivery“. BRIS naudotojai taip pat gali pasinaudoti prisijungimo sistema, kadangi e. teisingumo portalas naudoja CEF „eDelivery“.

5. Vis dėlto, remiantis į Pasiūlymą įtrauktu poveikio vertinimu, padėtis ES vis dar labai nevienoda, kai kalbama apie bendrovių galimybes naudotis internetinėmis priemonėmis palaikant ryšius su valstybės valdžios institucijomis bendrovių teisės klausimais. E. valdžios paslaugas valstybės narės teikia skirtingai. Šiuo metu ES bendrovių teisėje yra tam tikrų skaitmeninio reikalavimų, pavyzdžiui, valstybės narės įpareigos internetu teikti informaciją apie ribotos atsakomybės bendroves. Visgi šie reikalavimai yra neišsamūs ir stokoja tikslumo. Tai lemia labai skirtingą jų įgyvendinimą nacionaliniu lygiu. Be to, kai kurių skaitmeninių procesų ES teisė apskritai nereglementuoja, ir šiandien tik 17 valstybių narių yra nustatę procedūrą, užtikrinančią bendrovių registraciją vien internetu. Panaši padėtis ir internetu registruojant filialus⁽³⁾.

1.3. Sąveika su kitomis iniciatyvomis

6. Pasiūlymo aiškinamajame memorandume pažymėta, kad konkretesnės esminės taisyklės dėl ribotos atsakomybės bendrovių ir filialų steigimo ir registravimo papildys Komisijos pasiūlymą dėl reglamento dėl bendrųjų skaitmeninių vartų sukūrimo⁽⁴⁾, kuriame numatytas bendras verslo veiklos registravimas internetinėmis priemonėmis, išskyrus ribotos atsakomybės bendrovių steigimą. Vienkartinio duomenų pateikimo principo bendrovių teisės srityje įvedimas, pagal kurį bendrovės neprivalės pateikti tų pačių duomenų skirtingoms viešojo sektoriaus įstaigoms du kartus, yra suderintas su 2016–2020 m. e. valdžios veiksmų planu, kuriuo siekiama paremti visoje ES dedamas pastangas mažinti piliečiams ir įmonėms tenkančią administracinę našą⁽⁵⁾.

3. IŠVADA

Todėl EDAPP rekomenduoja:

- pasinaudoti proga peržiūrėti Direktyvą (ES) 2017/1132, susijusią su BRIS, siekiant nuodugnai apsvarstyti rekomendacijas, pateiktas jo ankstesnėje 2011 m. nuomonėje,
- atsižvelgti į specialiąsias rekomendacijas, kurios buvo pateiktos jo ankstesnėje nuomonėje dėl reglamento pasiūlymo dėl bendrųjų skaitmeninių vartų sukūrimo ir vienkartinio duomenų pateikimo principo,
- pridėti nuorodą į naują Reglamentą, kuris greitai metu pakeis Reglamentą (EB) Nr. 45/2001,
- užtikrinti, kad Pasiūlymu būtų apibrėžta duomenų srautų ir administracinio bendradarbiavimo elektroniniame tinkle reguliavimo sistema, kad būtų užtikrinta, jog i) bet kokie duomenų mainai ar kita duomenų tvarkymo veikla naudojant elektroninį tinklą (pavyzdžiui, viešas asmens duomenų atskleidimas per bendrąją platformą/prieigos punktą) turėtų tvirtą teisinį pagrindą, ir kad ii) imtasi tinkamų duomenų apsaugos priemonių, ypač, kai asmens duomenys susiję su direktorių nušalinimu,

⁽¹⁾ 2015 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/884, kuriuo nustatomos techninės specifikacijos ir procedūros, reikalingos registrų sąveikos sistema (OL L 144, 2015 6 10, p. 1).

⁽²⁾ Priemone „eDelivery“ aprašytos techninės specifikacijos, kurios gali būti naudojamos bet kurioje ES politikos srityje (teisingumo, pirkimų, vartotojų apsaugos ir t. t.), siekiant įgalinti saugius ir patikimus dokumentų ir duomenų (struktūrinių, nestruktūrinių ir (arba) dvejetainių) mainus ir tarp valstybių, ir tarp sektorių. Įdiegus šią sistemą, organizacijos, kurios yra išplėtojusios savo IT sistemas neatsižvelgiant į vieną nuo kitos, gali pradėti saugiai bendrauti viena su kita, kai tik prisijungia prie „eDelivery“ mazgo. Žr. Komisijos interneto svetainę:

<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/2017/06/19/BRIS+Now+Live+on+the+European+e-Justice+Portal>

<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/What+is+eDelivery+-+Overview>

⁽³⁾ Komisijos tarnybų darbo dokumentas, Poveikio vertinimas, SWD(2018) 141 final, 1.4.1 „Priežastis: kas sukelia problemą?“, p. 13 ir tolesni.

⁽⁴⁾ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrųjų skaitmeninių vartų sukūrimo informacijai teikti, procedūroms atlikti ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugoms teikti, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012, COM(2017) 256 final, 2017/0086 (COD). Žr. EDAPP nuomonę 8/2017, pateiktą dėl pasiūlymo dėl bendrųjų skaitmeninių vartų sukūrimo ir vienkartinio duomenų pateikimo principo: https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/17-08-01_sdg_opinion_en.pdf

⁽⁵⁾ Pasiūlymo aiškinamasis memorandumas, p. 6.

- pridėti nuorodą į Europos Komisijos sprendimą 2014/333/ES, kuriuo nustatytos Komisijos užduotys ir pareigos tvarkant duomenis Europos e. teisingumo portale;
- paaiškinti atitinkamą kiekvienos iš šalių, įtrauktų į duomenų tvarkymą, užduočių ir pareigų paskirstymą duomenų valdymo ir bendrojo duomenų valdymo kontekste.

2018 m. liepos 26 d., Briuselis

Giovanni BUTTARELLI

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas
